

VAHA II: Kriz Dönemlerinde Kültür Aracılığıyla Ortak Zemin

VAHA II. Dönemi - Türkiye için Açık Çağrı

Son başvuru tarihi: **3 Eylül 2023, Pazar (saat 23:59'a kadar)**

VAHA programının Eylül 2023 - Aralık 2024 tarihleri arasında gerçekleşecek ikinci dönemine katılım için başvurular açıldı! Yerel kültürel programlama aktivitelerinizi desteklemek amacıyla, Türkiye'de kültür ve sanat alanında faaliyet gösteren ortaklarınızla geliştireceğiniz başvuruları bekliyoruz. Programın ilerleyen döneminde ulusötesi işbirliklerini oluşturmak için, Türkiye dışına yapılacak ikinci bir açık çağrıyla yeni ortaklar davet edilecektir.

VAHA programı ve başvuru şartları hakkında bilgi için aşağıdaki çağrı metninin yanı sıra [web sitemize](#) ve [Sıkça Sorulan Sorular \(SSS\)](#) metnine bakabilirsiniz. Eğer aradığınız bilgileri bulamazsanız bize her zaman mesaj bırakabilirsiniz (contact@vahahubs.org).

Başvuru için hub ortaklarınızla birlikte [çevrimiçi başvuru formunu](#) doldurarak [Bütçe ve Faaliyet Planı](#) dokümanını yükleyiniz. Başvuru sonuçlarını 20 Eylül 2023 tarihinden itibaren başvuru sahiplerine e-postayla bildireceğiz.

Dayanışmayla,
VAHA Ekibi

Olağan Krizler

VAHA, Türkiye, Avrupa ve komşu ülkelerdeki kentlerde çalışmalarıyla kamusal tartışma ve diyalog alanları açan bağımsız kültür ve sanat mekânlarını desteklemek için geliştirilmiş bir programdır. Zorlu ve baskıcı koşullar altında kültürel ve sanatsal faaliyetleriyle kamusal alanlar yaratan inisiyatifleri biraraya getirmek, karşılaşma alanlarını ve eleştirel düşüncüyü çoğaltmak ve ulusötesi dayanışmayı desteklemek üzere yola çıktık. VAHA programının 2020 senesindeki başlangıcından, ilk dönemini kapatıp yeni dönemini karşıladığımız bugüne kadar olan süreç birbirine eklenen krizlerle geçti. Her kriz kendine özgü çok katmanlı sonuçlar doğurduğu gibi süregelen ve derinleşen ekonomik, sosyal ve ekolojik yıkımı daha da görünür kıldı. Dünyayı etkisi altına alan COVID19 pandemisiyle başlayan küresel "halk sağlığı krizi" ve ardından gelen "ekonomik kriz" in yanı sıra VAHA hub'larıyla beraber çalışmalarımızı yürüttüğümüz coğrafyalarda çeşitli krizler patlak verdi. Salgının yoğun olduğu dönemde kültür sanat mekânları diğer kamusal mekânlara kıyasla daha uzun süre kapatıldı ve kültür çalışanlarının güvencesiz koşulları daha da derinleşti. Daha önce benzeri görülmemiş seyahat, toplantı ve etkinlik kısıtlamaları nedeniyle hepimiz olağandışı koşullar altında çalıştık ve örmeye başladığımız VAHA ağı da artan zorluklara paralel olarak yeni bir boyut kazandı.

Henüz salgının yan etkilerini üzerimizden atamamışken, Şubat 2022'de başlayan Rusya'nın Ukrayna'yı işgaliyle beraber Çernihiv hub'ımız savaşın ortasında kaldı. İşbirliğimizi sürdürdük ve çalışmalarımızı onların ihtiyaçlarına göre uyarladık. Bu savaş hâlâ sürerken, Şubat 2023'te bu sefer Türkiye ve Suriye'yi sarsan geniş ölçekli deprem felaketini yaşadık. Bölgedeki hub'larımızın afet çalışmalarına destek olduk ve VAHA ağını seferber ettik. Aslında kriz her yerdeydi ve olağanlaşmıştı; yanı başımızdaki Dağlık Karabağ'da tekrar patlak veren savaş, komşumuz İran'da hız kazanan isyanlara karşı artan devlet şiddeti ve "rejim krizi", Suriye'de, Afganistan'da, Lübnan'da, Filistin'de ve başka birçok bölgede yıllardır süregelen çatışmalarla yaşanan "insanlık krizi", çoğu ülkede popülist sağ otokrat liderlerin iktidarını korumasıyla perçinlenen "demokrasi krizleri", giderek yayılan zorunlu göçlere karşı her yerde artan göçmen karşıtlığı ve "mülteci krizi" ve son olarak, tüm canlıları tehdit eden yıkıcı seller, kuraklıklar, orman yangınları ve diğer çevresel felaketlerle kendini gösteren "ekolojik kriz"... Aslında hiçbir krizin net bir başı ve sonu yok, hepsi birbirinin üzerine yığılarak, içine sızarak etkilerini sürdürüyor. VAHA'nın yeni dönemini şekillendirirken de bu deneyimlerin bize getirdiği sorularla yola çıktık: Felaketlerle nasıl yaşarız? Birbirine bağlanan krizlerin içerisinde yola nasıl devam ederiz?

Kriz kavramını, kriz söyleminin kimler tarafından, ne amaçla ve nasıl şekillendirildiğini, yaşadıklarımızla ve yaklaşımımızla olan ilişkisini sorgulayabiliriz. Ancak adını ne

koyarsak koyalım ve koordinatlarımız neresi olursa olsun, Judith Butler'ın deyişiyile "Kırılğan Hayat"larımızda, giderek artan mülksüzleştirme, yerinden edilme ve zorunlu göç, sansür ve otosansür, hak ve özgürlük ihlalleri, güvencesizlik, ayrımcılık ve şiddetin her biçiminin derinleştiği bir zamandayız. Elbette her yerde aynı şekilde zuhur etmeyen tahakküm biçimleri yine kendine has nüansları olan mücadele biçimleri ortaya çıkarıyor. Yıkımın, talanın, yasın ve dehşetin yanı başında ve ona eşzamanlı olarak direnişi, yeniden inşayı, haysiyeti ve neşeyi sürdürmenin yollarını arıyoruz. Bağlamların, toplulukların ve eylemlerinin heterojenliğini koruyarak, bir potada veya birbirinde erimeden fakat birbirine değerek, birbirinden öğrenerek, birbiriyle ilişkilenererek, çelişerek, paslaşarak güçlenmesini hayal ediyoruz. "Normal koşullar altında" dahi oldukça kırılğan ve güvencesiz bir alanda emek veren bağımsız sanat mekânları ve kültür çalışanlarının artık olağan hale gelen krizlere karşı daha dayanıklı olmasını desteklemek ve ulusötesi kolektif mücadeleyi teşvik etmek için VAHA ağını genişletmeyi her zamankinden daha acil ve önemli bir ihtiyaç olarak görüyoruz.

Kültür, sanat, akademi, aktivizm, sivil toplum aktörlerine çağrımız ve davetimizdir; muhtelif kırılğan koşullarımızda, birbirimizle ve beraber çalıştığımız topluluklarla ilişkisellikten güç alarak, dayatmalara ve baskıya birlikte karşı çıkmak için, salt hayatta kalmak için değil tahayyül ettiğimiz başka türlü geleceklere doğru uzanmak için, kaybolanların yasını tutmak ve toplumsal hafızamızı korumak için, inancı, neşeyi ve çabalarımızı her şeye rağmen beraber sürdürmek için VAHA'nın ikinci dönemini açıyoruz.

Misel ağlar*

Geride bıraktığımız zorlu üç yılda VAHA kapsamında kurduğumuz ağlar üzerinden çeşitli deneyimlerin ve yaratıcı uygulamaların geliştirilip paylaşılması, iletişimin ve eleştirel analizlerin sürdürülmesi, kültür emekçilerinin yerel ve ulusötesi ölçeklerde çalışmalarına devam edebilmesi için somut ve soyut kaynaklarla katkıda bulunmaya çabalarken, VAHA hepimiz için çoğalan belirsizliklerin ortasında birbirimize yaslandığımız ve birbirimizden güç aldığımız bir dayanışma platformu olarak konumlandı. VAHA'da kurduğumuz bağlar tıpkı yeraltı mantar ağı *miselyum* gibi kültür sanat örgütleri arasındaki iletişimi ve ittifakları sürdürüyor. Miselyum, yeraltından ilerleyerek ağaçları ve diğer bitkileri birbirine bağlar. Misel ağ* sayesinde bitkiler ve ağaçlar, simbiyotik bir ilişki içinde mantarlarla çalışır ve bu ağ geniş bir destek sistemi işlevi görür. Misel ağlar, bitkilerin ulaştıkları besinleri ve suyu, çevreden aldıkları mesajları ve uyarıları birbirleriyle paylaşarak bitkinin yaşamını sürdürmesine olanak sağlarken, kültür sanat kurumları arasındaki dayanışma ağları da yöntemlerin, kaynakların ve fikirlerin paylaşılmasını teşvik ederek benzer şekilde destek sistemi işlevini yerine getirir. Çevresel baskılara karşı bitkilere dayanıklılık ve istikrar sağlayan

miselyum gibi, kültür sanat meknleri da kriz dönemlerinde varlığını sürdürmek için gerekli kaynaklara erişmek ve etki alanını genişletmek için dayanışma ağlarına yaslanabilir.

Israrla tutunduğumuz *ortak zemin* bir fantasma aslında; farklı coğrafyalar ve farklı bağlamların getirdiği bir imknszlik belki aynı zemin üzerinde durmak. Ancak mştereklerimizden kurabileceğimiz bir zeminde buluşma arzusu da bir o kadar gerçek. Var olma ve eyleme koşullarımızdaki gerilim artarken ötekiyle teması sürdürebilmek, başka seslere, yeni karşılaşmalara ve onların getireceği gerilimlere alan amak eskisinden çok daha zorlayıcı olsa da biraraya gelmenin, tartışmanın ve eleştirel düşünmenin, yaratıcı ve kolektif eylemin güçlendirici etkisine inanıyoruz. Bazen sadece birbirimizin içinden geçtiği süreçlere yakından tanıklık etmenin önemine inanıyoruz. Tüm olası risklerine, çelişkilerine ve çatışmalarına rağmen birlikteliğin besleyici ve çoğaltıcı yanına inanıyoruz.

VAHA'nın ikinci dönemi ile yine ifade özgürlüğü, kültürel haklar ve sanatsal özgürlük gibi temel konularda yerel ölçekte aktif olarak çalışan bağımsız kültür sanat oluşumlarını destekleyip birbirine bağlayarak ilk dönemde örmeye başladığımız VAHA dayanışma ağını genişletmeyi amaçlıyoruz. Kültür sanat aktiviteleri aracılığıyla kamusal tartışma ve diyalog alanları açan girişimlere odaklanırken, kültür ve sanat emekçilerini artık olağan hale gelen krizleri birlikte aşmak ve birbirimizi güçlendirmek için birbirinden öğrenmeye ve birlikte direnmeye davet ediyoruz. VAHA ağı içerisinde ve ötesinde kültür sanat, akademi ve sivil toplum çalışanlarını biraraya getirerek günümüzün karmaşık kültürel, sosyal, politik ve ekolojik meselelerinin irdelenmesi ve mücadele yöntemlerinin geliştirilmesi için temas kurmaya ve farklı bağlamların birbiriyle ilişkilenmesi, deneyimlerin birbirine tercüme edilmesi üzerinden ulusötesi ittifaklar kurmaya davet ediyoruz. Krizlerin olağanlaşıp derinleştiği, koşulların bizleri en zorladığı yerde bile umudun ve direncin mantar gibi bitmesi için birbirimize ihtiyacımız var. VAHA birinci dönem katılımcılarından birinin paylaştığı gibi:

"VAHA karşılıklı paylaşımdır, olasılıklar alanıdır, şevktir, ilhamdır, müdahil olmaktır; VAHA emek ister, zorlu ve öğrenmeye dayalı bir süreçtir; kişinin kendi fanusunu ve ayrıcalıklarını gözden geçirirken başka yerlerdeki zorlukları ve etkileyici çalışmaları tanınmasıdır; ortak bir çatı altında harekete geçmektir."

Kimler, nasıl başvurabilir?

Programın ilk açık çağrısı Türkiye'de faaliyet gösteren, kamusal kültür ve sanat programları yapan ekiplerin başvurusuna açıktır. Başvuru için iki veya üç farklı organizasyon biraraya gelerek bir "hub" oluşturur. Hub ortakları, en az birinin resmî olarak kâr amacı gütmeyen bir kurum olması koşuluyla farklı yapıda, farklı profilde, farklı alanlardan kültür mekânları, sanat inisiyatifleri ve sivil toplum örgütlerinden oluşabilir: kolektifler ve sanat mekânları, kültür evleri, edebiyat evleri, kitap kafeler, belediyelerin kültür mekânları, kütüphaneler, sivil toplum örgütleri, sosyal girişimler, vb.

Hub oluşturmak için, aynı kentten veya komşu kentlerden bulacağınız ortaklarla bir coğrafi hub veya aynı çalışma alanını paylaştığınız ortaklarla bir tematik hub oluşturabilirsiniz. Deprem bölgesinde veya depremden etkilenen topluluklarla yapılacak çalışmaları desteklemeyi özellikle arzu ediyoruz.

Başvuru koşulları ve diğer merak ettikleriniz için SSS metnine bakabilirsiniz:

https://vahahubs.org/content/editor/VAHA%20II_SSS.pdf

Başvuru formuna buradan ulaşabilirsiniz: <https://form.jotform.com/231993908897378>

Türkiye'deki hub'lar belirlenip çalışmalarına başladıktan sonra ulusötesi işbirliklerini teşvik etmek için ikinci bir açık çağrıyla program [Avrupa Konseyi üye ülkeleri](#)'ndeki kentlerde kamusal kültür ve sanat programları yapan mekânlar ve kurumların başvurularına açılacak ve seçilen kurumlar Ağ Kurma Toplantısı'a davet edilecek. Bu tanışma toplantısından sonra Türkiye hub'ları ile geliştirecekleri ortaklıklar için Ulusötesi ortaklık hibesine başvurabilecekler. Daha detaylı bilgi için yine SSS metninde bakabilirsiniz.

VAHA II sürecinde katılımcıları neler bekliyor?

VAHA, ikinci döneminde Türkiye'den bağımsız kültür ve sanat kurumlarının biraraya gelerek oluşturacağı 10 VAHA hub'ının gerçekleştireceği kamusal kültür programlarını desteklemeyi hedeflemekte.

Hub'lar önce yereldeki kültür ve sanat aktivitelerine başlayacak. Bir yandan da katılımcılar psikososyal destek, yurtdışına yapabilecekleri çalışma ziyaretleri için seyahat desteği gibi olanaklardan faydalanabilecek. İkinci bir açık çağrıyla Avrupa ve komşu bölgelerden seçilecek kurumlarla ortaklık kurarak birbirini ziyaret etmek, birbirinin aktivitelerine dahil olmak veya birlikte bir fikir uygulamak gibi olanaklar elde edecek.

VAHA II için planlanan program akışı ve takvimi:

Görseller - Julia, www.mosaics-circles.de

Türkiye'den yer alacak her bir hub için VAHA II kapsamında sunduklarımız:

- **Yerel faaliyet hibesi:** Hub içerisindeki her bir ortak için 5.000 EUR olmak üzere, iki ortaklı hub'lar için toplam 10.000 EUR ve üç ortaklı hub'lar için toplam 15.000 EUR.
- **Öğrenme ve hareketlilik hibeleri:** Katılımcıların bilgi ve deneyimlerine katkısı olabilecek eğitim ve networking seyahatleri için, ulusötesi ortaklarını ziyaret etmek için veya zorlu koşullarda çalışanların ara vererek toparlanmak amacıyla yapacağı seyahatler için kullanabileceği kişi başı 2.000 EUR.
- **Çevrimiçi tematik atölyeler:** Hub'ların çalışma alanlarına paralel olarak belirlenecek, içerik ve yöntem olarak çalışmalarını besleyici, birbirinden öğrenme ve deneyim paylaşımını destekleyici çevrimiçi oturumlar.

- **Psikososyal destek hibeleri:** Türkiye'den katılımcılarla yapılacak çevrimiçi bir toplantıyla, temel ruh sağlığı ve travma, kültür sanat çalışmalarında psikososyal destek, kültür emekçilerinin kriz zamanlarında psikolojik sağlıklarını destekleme konuları hakkında genel bilgilendirme yapılacak. Ayrıca zorlu koşullarda (örneğin kendisi veya ailesi depremden etkilenmiş) veya travmalı gruplarla çalışan katılımcıların başvurabileceği, psikoterapi gibi destekler için kullanabileceği kişi başı 500 EUR.
- **Ağ kurma toplantısı:** Berlin'de gerçekleştireceğimiz ve ulusötesi ortaklıklar için zemin oluşturacak toplantıya katılım.
- **Ulusötesi ortaklık hibesi:** Daha geniş coğrafyadan seçilecek ulusötesi ortaklarla birlikte yapılacak aktiviteler için 7.500 EUR.
- Katılımcılar, **VAHA Network**'üne dahil olmanın yanı sıra **iac Berlin - Bosch Alumni Network** ve **Stiftung Mercator Alumni Network** gibi program sonrasında da faydalanabilecekleri geniş olanaklar sunan ağlara katılmaya hak kazanır.

Temmuz 2023'de Türkiye'ye açık çağrıyla başlayan programın ikinci dönemi ve bu kapsamdaki tüm aktiviteleri Aralık 2024'de son bulacak.

VAHA, [Anadolu Kültür](#) ve [zusa](#) ortak girişimi olup, [Stiftung Mercator](#) ve [European Cultural Foundation](#) tarafından finanse edilmektedir. VAHA konsorsiyumu, [iac Berlin](#) ile işbirliği içindedir.

